

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

DECIZIE

29 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de Valeriu Mitrofan împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în
Construcții” și a lui Valeriu Pelivan cu privire la constatarea încălcării dreptului de
acces la informație, obligarea furnizării informației și repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din
05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La 03 mai 2019 Valeriu Mitrofan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții” și a lui Valeriu
Pelivan, prin care a solicitat constatarea acțiunilor sau inacțiunilor directorului
Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău – Valeriu Pelivan ca ilegale
și abuzive, prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce
prejudiciază dreptul de acces la informații, constatarea încălcării dreptului său de
acces la informații de către Instituția Publică „Centrul de Excelență în Construcții”,
în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate cu obligarea
eliberării acestora de către Instituția Publică „Centrul de Excelență în Construcții”.

Prin hotărârea din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a
respins cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan (f.d.192, Vol.I).

La 02 august 2021 Valeriu Mitrofan a depus prin intermediul poștei electronice,
apel, în care a indicat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și a precizat că este în
imposibilitate de a prezenta motivarea apelului, deoarece nu dispune de hotărârea
motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.195-196, Vol.I).

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat
inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 05 mai 2021 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.200-201, Vol.I).

La 21 noiembrie 2021 Valeriu Mitrofan, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea acesteia cu remiterea cauzei instanței de apel, pentru examinarea apelului (f.d.205-236, Vol.I).

În motivarea recursului, recurentul a relatat că a aflat întâmplător despre existența hotărârii din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la data de 02 august 2021, când a accesat pagina web a instanței de judecată.

Valeriu Mitrofan a susținut că la 02 august 2021 a depus apel, dar și o cerere, prin care a solicitat eliberarea hotărârii motivate emisă la 05 mai 2021 în prezenta cauză, însă până la data de 21 noiembrie 2021 nu i-a fost notificată, or, la materialele cauzei nu se atestă o probă în acest sens.

Iar, prin încheierea din 20 octombrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibil apelul său împotriva hotărârii din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Valeriu Mitrofan a opinat că încheierea instanței de apel este ilegală, deoarece nu a avut posibilitatea să prezinte motivarea apelului, precum și probele ce ar confirma că, a fost în imposibilitate de a lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe.

Aici, recurentul a precizat că imposibilitatea îndeplinirii acțiunilor procesuale necesare, se datorează faptului că în perioada 18 ianuarie 2021 - 17 iulie 2021 a avut măsură preventivă sub formă de arest și arest la domiciliu, astfel fiind în imposibilitate de a participa la ședințele de judecată și de a ține evidența dosarelor pe care este parte.

În context, recurentul a enunțat că ilegalitatea încheierii contestate a Curții de Apel Chișinău se datorează și faptului că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea cererii de apel, concluziile instanței ierarhic inferioare expuse în încheiere sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat.

Subsecvent, a invocat că încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău constituie o restricție în realizarea accesului la justiție, astfel fiindu-i îngrădit dreptul de acces liber la justiție. Iar, declararea inadmisibilă a apelului său, în lipsa unui temei legal, afectează nu numai drepturile părților la un proces echitabil, garantat de art. 6 §1 CEDO, dar și încrederea părților în actul justiției,

Astfel, recurentul a indicat că instanța ierarhic inferioară neîntemeiat a declarat inadmisibil apelul său, fără a ține cont de principiul protecției efective, omițând faptul că instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt.

Valeriu Mitrofan a opinat că instanța de apel nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele, care urmau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea litigiului.

La acest capitol, recurentul a notat că Curtea de Apel Chișinău n-a remis dosarul în instanța de fond pentru a fi întocmită și anexată hotărârea motivată din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

De altfel, în opinia recurentului, la examinarea cererii de apel, instanța urma să inițieze discuții juridice cu participanții la proces, pentru a clarifica toate aspectele importante examinării cauzei, și pentru a asigura respectarea drepturilor apelantului, circumstanțe care nu au fost realizate de către Curtea de Apel Chișinău.

În final, recurentul a relevat că instanța de apel la emiterea încheierii contestate a ignorat prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație și Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, motiv pentru care aceasta urmează a fi anulată cu remiterea cauzei spre rejudecare.

La 20 decembrie 2021 în adresa Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții” și a lui Valeriu Pelivan a fost expediată pentru cunoștință copia recursului depus de Valeriu Mitrofan.

Până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs depuse de Valeriu Mitrofan, Instituția Publică „Centrul de Excelență în Construcții” și Valeriu Pelivan nu au depus referințe, în care să-și expună opinia asupra recursului.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 20 octombrie 2021, iar Valeriu Mitrofan a depus cererea de recurs la 21 noiembrie 2021, anterior recepționării la data de 22 noiembrie 2021 a copiei încheierii contestate.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Valeriu Mitrofan la 21 noiembrie 2021, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan (f.d.192, Vol.I).

La 02 august 2021 Valeriu Mitrofan a depus, prin intermediul poștei electronice, apel, în care a indicat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și a precizat că este în imposibilitate de a prezenta motivarea apelului, deoarece nu dispune de hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.195-196, Vol.I).

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.200-201, Vol.I).

Totodată, s-a stabilit că pentru a dispune astfel, instanța de apel a constatat că apelantul nu a depus apelul conform dispozițiilor art.232 alin.(1) Cod administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Potrivt art. 232 alin.(1) Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat de către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la data de 05 mai 2021 (f.d.192, Vol.I).

Astfel, termenul de depunere a apelului a început să curgă de la data de 06 mai 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 04 iunie 2021.

Însă, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe din 05 mai 2021, a fost depusă de Valeriu Mitrofan la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la data de 02 august 2021, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că apelul a fost depus de către Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în afara termenului stabilit de lege.

Argumentele recurentului că nu a avut posibilitatea să prezinte motivarea apelului, precum și probele ce ar confirma că a fost în imposibilitate de a lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe, deoarece în perioada 18 ianuarie 2021 - 17 iulie 2021 a avut măsură preventivă sub formă de arest și arest la domiciliu, motiv din care nu a participat la ședințele de judecată și nu a putut ține evidența dosarelor pe care este parte, instanța de recurs le cataloghează ca nefondate și pur declarative.

În argumentarea concluziei enunțate, instanța de recurs precizează că conform art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Iar, potrivit alin. (2) al articolului nominalizat, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că Valeriu Mitrofan, fiind în dezacord cu hotărârea primei instanțe, urma ca în termen de 30 de zile de la pronunțarea acesteia să depună apel, iar ulterior, după notificarea de către instanța

de fond a hotărârii motivate să prezinte și motivarea apelului. Or, prevederile legale nu precizează că participanții la proces urmează să depună apelul, doar ulterior notificării hotărârii motivate.

La argumentul recurentului că încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este ilegală, deoarece instanța de apel n-a remis dosarul în instanța de fond pentru a fi întocmită și anexată hotărârea motivată din 05 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și că aceasta nu i-a fost notificată nici la 21 noiembrie 2021, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 226 alin. (2) Cod administrativ, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 de zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel sau de recurs depuse în termen sau în termen de 45 de zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărârii. Cererea de motivare a hotărârii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

La caz, însă, Valeriu Mitrofan a depus cererea de motivare a hotărârii abia la 02 august 2021, adică în afara termenului de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

De altfel, instanța de recurs consideră neîntemeiat și argumentul recurentului că, la examinarea cererii de apel, instanța urma să inițieze discuții juridice cu participanții la proces, pentru a clarifica toate aspectele importante examinării cauzei, și pentru a asigura respectarea drepturilor apelantului.

Or, conform art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În corespundere cu art. 237 alin.(1) Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

După cum a constatat și Curtea de Apel Chișinău în încheierea contestată, Valeriu Mitrofan nu a depus prin prizma art. 237 alin. (1) și art. 65 Cod administrativ cerere cu privire la repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Respectiv, în condițiile în care Valeriu Mitrofan nu a solicitat repunerea în termenul de apel, argumentele sale precum că a fost în imposibilitate de a îndeplini acțiunile procesuale necesare, deoarece în perioada 18 ianuarie 2021 - 17 iulie 2021 a avut măsură preventivă sub formă de arest și arest la domiciliu sunt irelevante, or, acestea nu pot fi reținute de instanța de judecată la adoptarea hotărârii.

De altfel, materialele cauzei nu atestă probe, care ar confirma cele menționate de Valeriu Mitrofan, fapt ce denotă caracterul pur declarativ a acestor argumente.

Aici, cu titlu subsidiar, instanța de recurs notează că conform materialelor cauzei, Valeriu Mitrofan a fost citat legal pentru ședințele de judecată ale primei instanțe din 06 mai 2020, 10 iulie 2020, 11 noiembrie 2020, 10 februarie 2021, 02 martie 2021, 21 aprilie 2021 și 05 mai 2021, fapt confirmat prin avizele de

recepție, extrasele din poșta electronică și recipisele anexate la dosar (f.d.55, 130, 176, 179, 189, Vol.I). Potrivit proceselor-verbale, Valeriu Mitrofan a fost prezent la ședințele de judecată ale Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 06 mai 2020 și 10 iulie 2020 (f.d.131, Vol.I). Iar, conform normelor de drept procedural, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Altfel spus, prima instanță a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i lui Valeriu Mitrofan posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

Astfel, Valeriu Mitrofan de la 05 mai 2021, dată la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și până la 04 iunie 2021, ziua în care a expirat termenul legal de 30 de zile pentru depunerea apelului, a dispus de un termen suficient pentru a întreprinde toate măsurile necesare în vederea depunerii apelului în termen. Însă, a depus apelul împotriva hotărârii primei instanțe abia la 02 august 2021, mult prea târziu.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Valeriu Mitrofan nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat și argumentul recurentului precum că prin declararea inadmisibilă a apelului i se îngrădește dreptul la un proces echitabil, or, ultimul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 CEDO, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de Valeriu Mitrofan împotriva hotărârii din 05 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Valeriu Mitrofan sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Valeriu Mitrofan împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Valeriu Mitrofan.

Se menține încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții” și a lui Valeriu Pelivan cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea furnizării informației și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan